

Деякі аспекти інноваційного розвитку економічного ліцею

Надія ЖУГАН,

директор Городищенського економічного ліцею
Городищенської районної ради Черкаської області

У Концепції Нової української школи зазначено, що освіта є ключовим елементом національної безпеки, а людина – найціннішим активом держави [3]. Суспільні потреби спонукають сучасну школу, педагогів-науковців та вчителів до пошуку нових педагогічних ідей і технологій, впровадження інноваційних підходів у навчально-виховний процес. У період зміни освітньої парадигми функціонувати на належному рівні зможе лише той навчальний заклад, який постійно розвивається. Режим розвитку передбачає опанування нових форм взаємодії з іншими закладами і структурами, розроблення оновленого змісту освіти, організацію інноваційної та дослідно-експериментальної діяльності.

З огляду на це, інноваційний розвиток Городищенського економічного ліцею спрямований на подальшу трансформацію навчального закладу в Академічний ліцей «ЛІДЕР», школу III ступеня (осередок профільного навчання старшокласників району та їх підготовки до продовження здобуття освіти у вищих навчальних закладах).

Передусім зазначимо, що важливим кроком на шляху до створення Академічного ліцею «ЛІДЕР» є реалізація мрії про школу, в якій пануватиме культ інтелекту, духовності, життєтворчості особистості, свободи і гармонії. Модель розвитку ліцею ґрунтується на філософії освіти, що відповідає цінностям відкритого суспільства, будується на засадах педагогіки партнерства і компетентнісного підходу. Основою педагогіки партнерства є взаємодія та співпраця між учителем, учнем і батьками. Учні, батьки та вчителі, об'єднані спільними цілями та прагненнями, є рівноправними учасниками освітнього процесу, відповідальними за результат діяльності.

Педагогіка партнерства і компетентнісний підхід потребують створення нового освітнього середовища, зокрема, шляхом упровадження новітніх інформаційно-комунікаційних технологій. Вони підвищують результативність роботи педагога, ефективність управління освітнім процесом, водночас уможлиблюючи індивідуальний підхід до навчання [3].

Творча модель Академічного ліцею «ЛІДЕР» (гасло: **Л**-юди та **І**-нновації – **Д**-жерело **Е**-волюційного **Р**-озвитку) зорієнтована на організацію діяльності старшої школи (10–12 класи) виключно як окремої профільної ланки системи загальної середньої освіти на засадах реалізації чинників, здатних забезпечити якісно новий рівень освіти старшокласників. Оновлений ліцей матиме

академічне спрямування із поглибленим вивченням профільних предметів за трьома напрямками: суспільно-гуманітарним, технологічним, природничим – та орієнтацією випускників на продовження навчання у вищих навчальних закладах.

Отже, місія ліцею полягає у формуванні високоосвіченої, національно свідомої, творчої особистості, здатної критично мислити, відповідально діяти для саморозвитку, розвитку громади і суспільства та конструктивно змінювати себе й навколишній світ.

Метою інноваційного розвитку навчального закладу є створення ресурсного освітнього середовища та умов, які забезпечують формування і розвиток у ліцеїстів життєвих компетентностей, здатність ефективно діяти і досягати успіху в різних сферах життєдіяльності.

Основні завдання, які окреслюють організацію життєдіяльності ліцею:

- забезпечення якості освітніх послуг, формування на базі ліцею локального осередку інноваційного розвитку освітнього простору регіону;
- модернізація науково-методичної роботи з метою створення оптимальних умов для інноваційного розвитку педагога;
- наскрізне застосування інформаційно-комунікаційних технологій в освітньому процесі та управлінні;
- підтримка ефективної взаємодії та співпраці всіх учасників навчально-виховного процесу;
- активізація діяльності ліцею у всеукраїнському та міжнародному освітньому просторі;
- осучаснення навчально-виховного процесу відповідно до розвитку освітніх технологій.

Функціонування ліцею як навчального закладу III ступеня дасть можливість охопити всіх старшокласників району певним профільним циклом

навчальних дисциплін за стандартами їх поглибленого вивчення. Відповідно, у моделі представлено *напрями навчання та профільні предмети: суспільно-гуманітарний* – із поглибленим вивченням економіки, правознавства, історії, *технологічний* – із поглибленим вивченням інформатики та технологій, *природничий* – поглиблене вивчення біології та екології, фізики, хімії, географії.

Усі три профілі мають базуватися на поглибленому вивченні математики, практико-орієнтованій філологічній освіті (знання рідної та іноземної мов шляхом діяльності та участі у проектах); передбачається і поглиблений рівень вивчення ІКТ. Окрім того, орієнтуємося на формування соціально-психологічної культури учнів, спрямованої на виявлення, розкриття і реалізацію ними власних ресурсів для досягнення життєвих цілей шляхом упровадження курсів за вибором із психології та менеджменту.

Ліцей функціонуватиме як локальний осередок громади, де враховуються освітні запити і потреби всіх учасників навчально-виховного процесу. В управлінні головну роль відіграватиме громадське самоврядування, а саме: різноманітні колективні і колегіальні формування вчителів, учнів та їх батьків. До них належать: загальні збори, рада ліцею та піклувальна рада, творчі та проектні групи, учнівське самоврядування, Фонд випускників ліцею, батьківські ініціативні групи та ін. [4, с. 32].

Методи і засоби інноваційного розвитку спрямовуватимуться на модернізацію матеріально-технічної бази, реалізацію профільності, розвиток обдарованості учнів, формування здорового способу життя, залучення учнів до мистецтва і творчості, впровадження освітніх технологій, формування компетентного конкурентоспроможного випускника.

Для здійснення інноваційної діяльності ліцей потребує значних інвестицій, передусім для осучаснення комп'ютерного обладнання, яке має забезпечити ефективну роботу педагогічного колективу в хмарному середовищі, впровадження й використання інноваційних засобів навчання та сервісів Офіс-365 (online-сервіси: Word, PowerPoint, OneNote, Sway, Outlook тощо), досвід роботи з якими вчителі здобули під час участі у Всеукраїнському проекті «Хмарні сервіси в освіті». Нині ліцей потребує обладнання навчальних кабінетів: ІКТ та цифрових технологій, математики, лінгфонного; для практичного застосування знань – STEM-лабораторії і LEGO-класу.

Основними засобами реалізації профільного навчання у моделі передбачено впровадження практичної спрямованості навчання шляхом упровадження STEM-освіти, LEGO і робототехніки, діяльності Клубу підприємництва і навчання фінансової грамотності, проектної діяльності, формування хмаро орієнтованого навчального

середовища, індивідуальних, групових та дистанційних форм навчання.

Основними напрямками розвитку обдарованості визначено: залучення учнів до діяльності наукового лицейського товариства «ТЕМП», участь у різноманітних проектах (e-Twinning, «Компас демократії», «Шкільна академія підприємництва», «Відкривай Україну» та ін.), турнірах із економіки і фінансової грамотності, міжнародне партнерство, оволодіння навичками спілкування іноземною мовою під час роботи літньої школи GoCamp-2017.

Для формування навичок здорового способу життя плануємо залучати старшокласників до занять у спортивних секціях, студіях ритміки та хореографії; сприятимуть розвантаженню на перервах ігри в настільний теніс, заняття у шаховому клубі, психологічні тренінги, екскурсії і походи. Для реалізації цього напрямку діяльності необхідно придбати спортивний інвентар, обладнати відповідні приміщення та майданчики для ігрових видів спорту.

Розвитку творчих здібностей і талантів ліцеїстів сприятимуть діяльність драматичного театру та літературних студій, робота юнкорів над випуском лицейської газети «Ліґа», заняття хореографією, музикою і вокалом. Плануємо обладнати майстерні для занять мейкерством та декоративно-прикладним мистецтвом, фото-, теле- та ізо-студії, що також потребує фінансових інвестицій на придбання обладнання, апаратури, матеріалів.

У здійсненні інноваційної діяльності визначальна роль належить *учителеві*, адже Нова школа потребує формування якісно нового типу педагога. Тому передбачаємо системну модернізацію *науково-методичного забезпечення* інноваційної діяльності як простору професійного зростання педагогів. Інновації у науково-педагогічній та методичній діяльності ліцею спрямовано на:

- створення оптимальних умов для професійного зростання педагогів;
- підвищення інформаційно-комунікаційної культури вчителя;
- розвиток бази Інтернет-ресурсів учителів для комунікації і навчання учнів;
- використання інфографіки та сучасного програмного забезпечення (MasterTool, сервіси «Веб.2.0», хмарне середовище MicrosoftOffice-365 тощо) для розроблення сучасних навчальних матеріалів;
- опанування та впровадження сучасних освітніх технологій;
- проведення інноваційних методичних заходів (майстер-класи учителів-новаторів, педагогічні клуби, фестивалі педагогічної майстерності, методичні воркшопи, презентаційні меседжі; вебінари, Інтернет-конференції, семінари-практикуми, тренінги тощо);
- участь учителів у міжнародних та всеукраїнських проектах;

– створення на базі ліцею online-платформи для професійного зростання педагогів регіону «Школа інтерактивного навчання освітян».

Освітній процес ліцею побудовано на засадах особистісно орієнтованого навчання. Прагнемо, щоб він став острівцем людяності й гуманізму, творчості й постійного пошуку, а для цього необхідно створити соціально-психологічні умови, які забезпечуватимуть простір для розвитку соціальної згуртованості всіх учасників освітнього простору на основі демократичного стилю управління, педагогіки партнерства та співробітництва, свободи педагогічної думки і дії [1].

Отже, у результаті інноваційних перетворень ми очікуємо: формування на базі ліцею локального осередку інноваційного розвитку освітнього простору регіону; зростання якості навчання та рівня індивідуальних навчальних досягнень учнів; наскрізне застосування інформаційно-комунікаційних технологій в освітньому процесі та управлінні; системне, цілеспрямоване розширення професійних компетентностей педагогів; високий рівень матеріально-технічного забезпечення ліцею; залучення для розвитку ліцею додаткових фінансових і матеріально-технічних ресурсів; розширення сфери освітніх послуг (профілі, гуртки, секції, клуби за інтересами, студії); зростання іміджу та репутації, створення освітнього бренду навчального закладу; вдосконалення структури науково-методичної роботи педагогічного колективу; відповідність формату діяльності ліцею культурним і соціально-економічним запитам на всіх рівнях; діяльність на засадах педагогіки партнерства та співробітництва.

Шлях упровадження інновацій складний і малодосліджений. Проте ми переконані: дорогу здолає той, хто впевнено нею прямує!

Література

1. Біла книга національної освіти України / Акад. пед. наук України; за ред. В. Г. Кременя. – К., 2009. – 376 с.
2. Концепція інноваційного розвитку загальноосвітнього навчального закладу (проект) // Рідна школа. – 2010. – №6. – С. 28–38.
3. Концепція Нової української школи [Електрон. ресурс]. – Режим доступу <http://mon.gov.ua/%D0%9D%D0%BE%D0%B2%D0%B8%D0%BD%D0%B8%202016/12/05/konczepczya.pdf>
4. Моделі інноваційного розвитку школи: Матер. міжнар. науково-практ. конф., м. Київ, 28–30 жовт. 2009 р. – К.: Арт Економі, 2010. – 312 с.

Анотації

Надія ЖУГАН Деякі аспекти інноваційного розвитку економічного ліцею

У статті розглянуто основні положення інноваційного розвитку Городищенського економічного ліцею, розкрито перспективи впровадження інновацій в організацію педагогічного процесу. Охарактеризовано компоненти моделі інноваційного розвитку ліцею та його трансформацію в академічний лицей як освітній локальний осередок громади.

Ключові слова: інноваційний розвиток навчального закладу, сфери впровадження інновацій, освітній локальний осередок громади.

Надежда ЖУГАН Некоторые аспекты инновационного развития экономического лицея

В статье рассмотрены основные тенденции инновационного развития Городищенского экономического лицея, раскрыты перспективы внедрения инноваций в организацию педагогического процесса. Охарактеризованы компоненты модели инновационного развития лицея и его трансформация в академический лицей как образовательный локальный центр общины.

Ключевые слова: инновационное развитие учебного заведения, сферы внедрения инноваций, образовательный локальный центр.

Nadiya ZHUGAN Some aspects of innovative development of economic lyceum

The article considers the main trends of innovative development of Gorodishche economic lyceum, reveals prospects for providing innovations in the organization of educational process. The author describes the components of the model of lyceum's innovative development and its transformation into an academic high school, as an educational local center of the community.

Keywords: innovative development of educational institution, sphere of implementing innovations, education local community center.